

Những người Hồi Giáo yêu chuộng hòa bình, thì phải giải thích ra sao hiện tượng quá nhiều nhóm trên khắp thế giới đang thi hành bạo lực để lá cờ jihad, hay thánh chiến?

Câu truyện một em bé

Ngắm nhìn Francis Bok nhọc nhằn quá khổ mà não lòng. Em nói nhảm nhảm, ngập ngừng. Con mắt sáng của em đăm đăm, lúc nhìn thẳng vào bạn, lúc dõng vào không khí, nhưng lúc nào cũng hướng về ngày đó cách nay 15 năm tại Sudan.

Ngày ấy, em mới lên bảy và đang sống với gia đình tại một làng quê nhỏ bé miền nam. Mẹ em sai em ra chợ để mua rau củ và đồ dùng gia đình. Tại chợ nhộn nhịp hôm đó, không khí rất nhộn nhịp: người đi chợ mua rau củ, mua đồ dùng hàng, mua bán bán. Nhưng cơn ồn ào buôn bán bỗng nhiên im bặt khi hàng trăm tay súng Hồi Giáo phóng súng vào chợ. Lúc dân làng sợ hãi nhìn nhau sau đống rau củ cũng là lúc họ ngã súng xuống đất.

Quanh Francis, xác người ngã ngang, đổ vỡ tơi tữa. Người ta la hét, chạy tán loạn, tuy vậy vẫn cứ trốn chạy cuồn cuộn sát đang diễn ra chung quanh họ. Nhưng vô vọng. Các tay súng đã vây họ lại như trong một chiếc thùng. Không một lối thoát. Francis bảo “Quả là khiếp đảm. Đàn ông thì bắn giết, đàn bà thì bắt hiếp. Mẹ tôi sợ hãi ra ngay trước mặt chúng tôi. Quả là khiếp đảm”.

Giữa những rên rỉ của người bị bắt, các tay súng túm lấy trẻ em, cột chúng vào hai bên ngực con ngựa, rồi đi bán làm nô lệ. Francis bị cột vào một bên ngựa, bên kia là hai bé gái. “Hai con nhỏ khóc hoài, nên các tay súng bèn hành sát chúng. Thế đó, em biết phải giải thích gì không?”. Em bán cho một gia đình Hồi Giáo, nơi em bị đánh mỗi ngày và bắt gọi là “Abeed” nghĩa là “mùi đen”. Ngay những đứa con của gia đình này cũng ra tay tàn bạo, mang nhọc và đánh đập em theo “quy định” của họ.

Suốt 10 năm, Francis phải sống như một con vật, không được chuồng dè. “Suốt 10 năm đó, em không có ai để cậy vào... không có ai yêu thương em”.

Trăng liếm và súng ng

Tác Giả: Vũ Văn An

Thứ Bảy, 10 Tháng 9 Năm 2011 06:07

Một buổi sáng kia, lúc đã 17 tuổi, Francis quyết định trốn thoát. Trong đó, em đã th hai lần nh ng đ u th t b i. Lần này h n là lần chót. “Em t nh ‘đây là lần sau cùng’. Nếu h b t đ c em, em sẽ nói đ h gi t em đi, không thì em cũng sẽ t t. Em không mu n làm nô lệ n a”.

Francis đ y th t s m, c u nguy n, và v i m t s may m n mà ch có Chúa m i ban cho đ c, em đã đ i sau ng 10 năm đ y khi p đ m. Ch m i năm ngoái, em m i bi t vào đúng ngày em b d n đi, các tay súng Hồi Giáo cũng đã sát h i c gia đình em.

T i Sách?

Nhi u ng i cho r ng nh ng tàn b o này ch x y ra v i ch nghĩa cu ng tín Sudan. Th c ra, chúng đầu có là s n ph m riêng c a Đông Phi. Hàng ngày, báo chí v n mang t i cho công lu n nhi u đ n hình còn kh ng khi p h n n a: nh ng ng i c c đ oan Hồi Giáo b t cóc và sát h i dân làng Phi Lu t Tân... Các tay súng Duy Hồi Giáo tràn vào nhà th Pakistan và nã súng máy vào ng i th ph ng... Ng i Duy Hồi Giáo c c đ oan c p máy bay và đ m vào các tòa nhà... Các tay súng Duy Hồi Giáo t n công các làng Kitô Giáo Indonesia, hành h đàn bà, sát h i đàn ông.

Duy Hồi Giáo c c đ oan. Tay súng Duy Hồi Giáo. Ng i quá khích Duy Hồi Giáo. Hồi Giáo.

Trong ít tháng qua, ta đã nghe không bi t bao ti ng nói, t T ng Th ng George W. Bush tr xu ng, tr n an ta r ng Hồi Giáo là m t tôn giáo c a hòa bình. Nh ng các con s th ng kê đã ch ta qua h ng khác. Trong s kho ng 30 cu c tranh ch p hi n đang đ n ra hôm nay, h t 28 cu c liên l y t i các n c Hồi Giáo. H n 90%, m t t s rõ ràng là không t ng x ng khi ch có 20% dân s hoàn c u theo Hồi Giáo mà thôi. H n ph i có m t lý do.

Mohammed sinh kho ng năm 570 Công Nguyên t i Mecca, m t đ a đ i m giao th ng nh thu c Saudi Arabia ngày nay. Ông l n lên gi a b u khí đ a th n, th ng u t ng và b o i c b t c. M côi lúc còn nh , nhà tiên tri đ c h t thân nhân này t i thân nhân khác nuôi đ ng.

Năm 25 tuổi, chàng Mohammed đ p trai c i m t góa ph gi u có 40 tuổi tên là Khadija. Cu c ph i h p này, nói chung, r t h nh phúc. Dù sau này nhà tiên tri c i t i 9 ng i v , nh ng ông

chỉ làm thỉ sau khi ngổ i vỉ thân yêu thỉ nhỉ t qua đỉ i.

Năm 610 Công Nguyên, cuỉ c đỉ i Mohammed đi vào mỉ t khúc quanh. Theo niỉ m tin Hỉ i Giáo, thiên thỉ n Gabriel đã hiỉ n ra vỉ i ông và truyỉ n cho ông “Hãy Đỉ c”. Kỉ t quỉ chính là Kinh Kờrăng, sách thánh cỉ a Hỉ i Giáo và là nỉ n tỉ ng cỉ a đỉ o.

Các cỉ gỉ ng cỉ i đỉ o đỉ u tiên cỉ a Mohammed tỉ ra không thành công. Ngoài bà vỉ trung thành ra, ông chỉ thu phỉ c đỉ c dỉ ba đỉ tỉ . Nhỉ ng tình thỉ này thay đỉ i hỉ n khi ông quyỉ t đỉ nh rỉ i bỉ nhỉ ng ngổ i hàng xóm không biỉ t hoan hô đỉ trỉ y đi Medina (lúc đó có tên là Yathrib). Tỉ i đây, tôn giáo mỉ i cỉ a ông trỉ nên phát đỉ t. Chỉ ng bao lâu, nhà tiên tri không nhỉ ng thu liỉ m đỉ c quyỉ n tôn giáo mà cỉ quyỉ n chính trỉ nỉ a. Ông không còn liỉ thuỉ c liỉ nh truyỉ n cỉ a các nhà cai trỉ đỉ a phỉ ng nỉ a, mà là nỉ m quyỉ n tỉ i cao. Nhỉ ng, theo các nhà phê bình, đó cũng là lúc liỉ n xỉ n biỉ t đỉ u.

Tháng 3 năm 624 Công Nguyên, 300 quân Hỉ i Giáo đánh cỉ p mỉ t đoàn vỉ n tỉ i cỉ a ngổ i Mecca cách Medina 10 đỉ m vỉ phía nam. Đỉ c báo đỉ ng, ngổ i Mecca tăng con số cỉ a hỉ lên 1,000. Nhỉ ng dù đông hỉ n, hỉ vỉ n bỉ liỉ c liỉ ng cỉ a Mohammed đỉ p tan, khiỉ n nhỉ ng kỉ sỉ ng sót phỉ i chỉ y thoát qua các sỉ n đỉ i.

Mỉ t năm sau, nhỉ ng ngổ i Mecca thua trỉ n mỉ cuỉ c đánh trỉ , rỉ t ngổ i Hỉ i Giáo chỉ y dài. Nhỉ ng cuỉ c thỉ t bỉ i này sỉ m đỉ c phỉ c thù. Khi liỉ c liỉ ng cỉ a Mohammed phỉ n công, hỉ đánh bỉ i kỉ đỉ ch trong mỉ t trỉ n đánh trỉ thành huyỉ n sỉ Hỉ i Giáo. Ít năm sau, Mohammed và 10,000 chiỉ n sĩ cỉ a ông tiỉ n vào Mecca, cỉ hỉ ng cỉ a ông, mà không bỉ kháng cỉ . Mecca tỉ đó trỉ thành thỉ phỉ cỉ a Hỉ i Giáo.

Nhiỉ u thỉ kỉ sau đó hỉ liên tiỉ p đỉ t đỉ c chiỉ n thỉ ng liỉ y liỉ ng: Trung Đông, Bỉ c Phi, Tiỉ u Á, Tây Âu. Nhiỉ u ngổ i cho rỉ ng đó chính là ý niỉ m truyỉ n đỉ o cỉ a Hỉ i Giáo: truyỉ n đỉ o bỉ ng gỉ m. Nghỉ nhỉ thỉ là quên, không liỉ u ý tỉ i, thỉ c tỉ i liỉ ch sỉ này: trong hỉ u hỉ t các trỉ ng hỉ p, dân bỉ chiỉ m đống đỉ c phép duy trì các tín ngổ ng riêng cỉ a hỉ . Nhỉ ng ngổ i không theo Hỉ i Giáo sỉ ng trong các nhà nỉ c Hỉ i Giáo chỉ buỉ c phỉ i trỉ jizyah, mỉ t thỉ thuỉ cho phép hỉ đỉ c thỉ c hành tôn giáo riêng. Dù không công bỉ ng, nhỉ ng ai cũng phỉ i nhỉ n rỉ ng ngổ i không theo Hỉ i Giáo đỉ c cái liỉ không phỉ i đi quân đỉ ch và nỉ p zakat, mỉ t thỉ thuỉ “bỉ thỉ” mà tín hỉ u Hỉ i Giáo bỉ t buỉ c phỉ i đống.

Trăng lưỡi liềm và súng ống

Tác Giả: Vũ Văn An

Thứ Bảy, 10 Tháng 9 Năm 2011 06:07

Nhìn một cách khác quan, các ghi chép lịch sử cho thấy chế độ mốt sô ngoi là hiềm hoi, rớt ít ngi không phii là Hi Giáo tii các vùng bii chiim đóng bii cii ng bii c phii theo Hi Giáo. Thic tii, Kinh Kôrăng còn ra lln nh thii này: “Trong tôn giáo, đng có vii c cii ng bii c: chân lý bao gi cũng tii sáng tii khii sai lln m” (Surah 2:256), và “nii Chúa muin, ttt cii mii ngi sii tin, mii ngi trên mtt đtt! Há ngi lli cii ng bii c ngi ta tin, ngi c vii ý muin cii a hii sao!” (Surah 10:99).

Nhng trong khi Kinh Kôrăng minh nhiên lên án vii c cii đii o bii ng vũ lli c, thì ngi Hi Giáo ngày nay lli không luôn luôn tôn trng vii c lên án y. Francis Bok cho hay: “Chính ph tii Khartoum (thii đô Sudan) muin mii ngi phii tr thành tín hii u Hi Giáo. Nhng ngi Kitô Giáo ii miin nam không chii u. Chúng tôi không muin bii Kinh Kôrăng thng tr. Đó chính là lý do hii giit chúng tôi, btt chúng tôi làm nô lli, vì chúng tôi không chii u khuitt phii c, dù đii diin vii sii ác”.

Im lli ng không lên tiing

Cadherine Shaheen cũng không chii u khuitt phii c. Ngii i Kitô hii u Pakistan 38 tuii này đã lli xii sii cii a cô đii trn cái chtt chii c chii c sii xii y ra trong tay ngii i Hi Giáo quá khích. Nay, 2 năm sau, ngii i phii nii nhii nhii n vii mái tóc đen dài và nii cii i e thii n đii y con gái này đang ngi ii salông, tay đii trên lòng. “Tôi vii n là cô giáo, đii y môn khoa hii c”. Các ngón tay cii a cô vô tình lli n lên tii ng chii u nii n bii ng vàng đeo quanh cii.

Là cô giáo theo Kitô Giáo duy nhitt ii mtt ngi trng hoàn toàn theo Hi Giáo, Cadherine nhiu lli n bii áp lli c phii theo Hi Giáo. Khi cô đii c đii btt lên làm giám thii, tình thii còn tii hii n. Có lúc, ngii i ta buii c cô phii i chii n: mtt là trli i Hi Giáo, hai là phii i tii chii c. Cô khii c tii vii c lli a chii n y.

Chng bao lâu sau, cô btt cáo phm thng chng lli i Hi Giáo. Tên và hình cô đii c dán tii ttt cii các đii n thii tii đii a phng. “Ông phii i hiu, đii u y có nghĩa là án tii hình đii i vii tôi. Ngii i ta vii n cho rii ng giit mtt kii phm thng là mtt vinh đii lli n cii a ngii i đàn ông Hi Giáo. Ngay trng c tôi, ngii i Hi Giáo đã giit mtt vii hiu trng vì tii i phm thng. Tôi là ngii i kii tiip”.

Cadherine đành phii i ii n trn. Cii nh sát đii n nhà cô truy lũng. Cha già 85 tuii cùng các anh em

Trăng liếm và súng

Tác Giả: Vũ Văn An

Thứ Bảy, 10 Tháng 9 Năm 2011 06:07

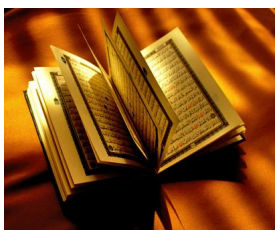
trai cßa cô đßu bß bßt. Sau mßt tußn, cha cô đß c thß ra. Nhßng cß không bao giß còn nhß trßc nßa và đã qua đßi sau đó ít lâu.

Sau nhißu tháng ßn trßn, cußi cùng cô đã đß c đßm ra khßi nßc cùng vßi 2 em gái. Hißn cô đang đßnh cß tßi Hoa Kß. “Quß là kinh hãi cho các Kitô hßu tßi Pakistan. Ngß i Hßi Giáo chißm đßt cßa chúng tôi, cßp nhà cßa cßa chúng tôi, dùng vũ lßc bußc chúng tôi chßp nhßn theo Hßi Giáo. Các thißu nß bß bßt cóc và cßng hißp. Rßi ngß i ta bßo rßng nßu hß mußn lßy mßt ngß i chßng sßn sàng bß qua sß ô nhßc kia thì hß phßi trß lßi Hßi Giáo”.

Cô còn kß cho nghe câu truyßn vß Asia, mßt bé gái 13 tußi cùng sßng vßi cô lúc cô đi ßn. Asia làm cho mßt ngß i đàn ông Hßi Giáo và ngß i này mußn cßi em làm vß. Em khßc tß và do đó bß bßt cóc và cßng hißp. Cß gia đình em cùng bß bßt, cha mß em bß tra tßn nhißu lßn. Sau nhißu tháng bß giam giß, em cùng cß gia đình đß c gißi thoát. Hß vßn tißp tßc ß lßi Pakistan và giß nißm tin Kitô Giáo.

Catherine cho rßng: “Không phßi mßi ngß i Hßi Giáo đßu nhß thß. Không phßi ai ai cũng bßo lßc. Có nhißu loßi ngß i khác nhau. Nhßng ngß i ôn hòa không chßu lên tißng chßng lßi bßo lßc. Hß gißim lßng, vì không mußn bß coi là chßng lßi các ngß i Hßi Giáo khác. Và bßi thß, bßo lßc cũng nhß chßm gißt cß thß tißp đßn”.

Kinh Kßng dßy gì?

Nhßng há Kinh Kßng không nói tßi hòa bình, tßi tß do tôn giáo và tß do thß phßng đó sao? Catherine trß lßi chßc nßch: “Hß đßu có theo Kinh Kßng. Nßu hß theo Kinh Kßng, thì đßu có vßn đß gì! Hß cho rßng Hßi Giáo chußng hòa bình, nhßng rßi hß gißng và sßng bßo lßc”. Tay cô lßi rß vào tßng chßu nßn.

114 chương Kinh Kô-răng (gọi là surahs) chứa đựng những sự thật đáng suy nghĩ nghiêm túc (“Há các ngài không ngạc nhiên vì con chim đang bay lơ lửng giữa không khí và bầu trời đó sao?”) thì những lời khuyên hàng ngày (“chớ để phép lý dẫm hai lòng”). Dù người không tin thì y có những chương nhằm chán và lập đi lập lại, những điều về những người Hồi Giáo, Kinh Kô-răng là chương nghĩa của chính Thiên Chúa, theo nghĩa đen.

Thức thì, những người Hồi Giáo hiểu linh hồn khác với chúng ta Do Thái và Kitô Giáo. Những người Kitô giáo nhìn nhận sự linh hồn trong và của Thánh Kinh những cũng tin rằng Chúa Thánh Thần sự sống vẫn phong đức thù cũng như cái khung tham chiếu của tác giả.

Trái lại, những người Hồi Giáo tin rằng Kinh Kô-răng được đức trời cấp cho Mohammed, những người đã học thuộc lòng các chương này. Các lời trong đó chính là lời của Thiên Chúa, không bị gợn lờ chi hết bởi bất cứ tác giả phạm nhân nào.

Dù những người Hồi Giáo cũng tin vào Hadith (giống như thánh truyện của Công Giáo), những Kinh Kô-răng vẫn là nền tảng của tín ngưỡng, của hành động và của luân lý. Chính vì thế, trong những năm gần đây, những người không phải là Hồi Giáo vẫn những Kinh này là nguyên nhân để những đức tin ra bỏ ngoài lòng Hồi Giáo. Các nhà bình luận trích dẫn những câu xem ra hoàn toàn vô cớ sát hại hàng loạt những người không tin. Nếu bạn đọc báo chí, xem truyền hình hoặc tìm kiếm liên mạng, hãy nhìn sự bất chấp những câu để lời như “hình phạt dành cho những kẻ gây chiến chống Allah và Tiên Tri của Người và toàn tâm toàn lực cố gắng làm đi xa trên khắp lãnh thổ là: xé thịt, hay đóng đinh, hay cắt bỏ chân tay bởi đức phạt người, hay tù biệt xứ” (Surah 5:33).

Khó có thể đức những câu như thế mà không ngạc nhiên rằng sự tàn bạo bị hiểu lầm của nó. Tuy nhiên, bị hiểu lầm có thể làm lớn, và quá thế trong truyền thống này, nó làm lớn thế. Vì đó hay đức trích dẫn này đã bị trích ra ngoài ngữ cảnh như họ nói của nó, một người cũng như làm như tính khốc nghiễm của nó như là lớn.

Câu trên phác họa 4 hình thức truyền pháp có thể có để về những ai cầm vũ khí chống lại những người Hồi Giáo và nhà nước. Phần này đưa ra Surah 5:33 này thế ra hoàn toàn có tính phòng ngừa và duy trì nguyên trạng (reactionary), chứ không hẳn là lời kêu gọi tàn sát hàng loạt. Thức thì, câu kết thúc, mà những người qua, nói như thế này: “người truyền những ai ăn năn truyền khi sa vào quy định người: trong truyền thống này, người hãy biệt rằng Allah là Đấng hay tha thứ, đức người nhân từ” (Surah 5:34).

Nói cách khác, ng i t n công th lý vào c ng đ ng và nhà n c H i Giáo có th tránh đ c hình ph t nói trên n u anh ta bi t ăn năn th ng h i v hành vi gây h n c a mình. Trong H i Giáo, b o l c và chi n tranh ch đ c nhìn nh n nh các bi n pháp phòng ng . Kinh Kô r ng c m ng i H i Giáo không đ c gây h n m t cách b o l c. Cũng m t s b t c n t ng t đ i v i ng c nh nh th đã xu t hi n cùng v i v i c tr ng d n Surah 9:5: "Hãy đánh phá và sát h i quân ngo i đ o b t c n i nào ng i th y chúng, hãy tóm c chúng, bao vây chúng, và n m ch chúng trong m i m u k chi n tranh..."

Câu này đ c lên đ th y h i hùng, nh ng ch là vì ta đã tách nó ra kh i nh ng câu chung quanh. Câu 4 li n tr c nó, ch ng h n, đã mô t ai là quân ngo i đ o này. Lúc ch ng này đ c vi t ra, thì m t nhóm ng i không ph i là H i Giáo đã ký k t m t hòa c v i c ng đ ng H i Giáo nh ng sau đó đã vi ph m hòa c này. H đ c ban đ c ân 4 tháng đ quay v v i các đi u kho n c a hòa c. N u h không gi đ ng đ c ân này, thì tình tr ng chi n tranh s x y ra. Nh ng chi n tranh v n có th tránh đ c nh lòng ăn năn, nh câu 5 nói ti p: "... nh ng n u chúng ăn năn, và th ng xuyên c u nguy n cũng nh th c hành vi c b thí, thì ng i h y m đ ng cho chúng: vì Allah là Đ ng hay tha th , là Đ ng r t nhân t . N u có k ngo i đ o nào c u xin, h y cho h n ng náu" (Surah 9:5-6).

Thành th n u đ c trong ng c nh c a nó, câu trên ch có ý nói t i m t nhóm nh ng ng i R p gây h n mà thôi, h là m t nhóm chuyên bi t, s ng m t th i đi m chuyên bi t t i m t n i chuyên bi t. Trong tình th đ c bi t y, c i đ o đ c coi là ph ng cách duy nh t đ ch c ch n r ng nh ng ng i không tin kia duy trì hòa c c a h .

H i Giáo và Kitô Giáo có quan ni m khác nhau v công lý. Kitô Giáo d a vào s đi p Tin M ng ch tr ng chi n th ng nh hòa bình, dù nhi u th i k trong l ch s Kitô Giáo cho th y khác. Trong khi y, H i Giáo d a nhi u vào C u c, nên đã ch tr ng chi n th ng nh lo i tr hay khu t ph c k thù, mi n là trong tinh th n t v . N u xét Kinh Kô r ng theo tiêu chu n Tin M ng, ta ph i k t lu n là nó ng h b o l c và t m máu. Nh ng khi làm th , ta cũng ph i k t án c C u c n a vì nh ng đi u t ng t .

Nh th Kinh Kô r ng, tuy c v m t quan đi m v tranh ch p khác v i quan đi m c a Kitô Giáo, v n n m trong quĩ đ o c a truy n th ng Do Thái Kitô Giáo. Dù có nhìn nh n nh th chẳng n a, ta v n th c m c t i sao l i có quá nhi u ng i H i Giáo t ra b o đ ng đ n th ?

Hai học giả Hồi Giáo

Jamal Barzinji có dáng vẻ a mọt vẻ giáo sư mà sinh viên nào cũng ưa thích. Khoảng 60 tuổi, khuôn người nhỏ bé, bề mặt của ông dường như chuyển tải cái nhìn nhó của nhà học giả qua những đôi mắt ông.

Ông dẫn tôi qua hành lang tòa nhà của Hội Khoa Học Gia Xã Hội Hồi Giáo, một trung tâm nghiên cứu tại khu ngoại ô Washington, D.C. Sau một hồi tham quan, chúng tôi an vị tại một văn phòng lớn của ông.

Tại đó, chúng tôi được sự tham gia của Louay Safi, chủ bút tờ American Journal of Islamic Social Sciences (Tạp San Khoa Học Xã Hội Hồi Giáo Hoa Kỳ). Barzinji mở đầu: “Islam mang tiếng một cách bất công là bởi lẽ. Phần lớn cái nhìn này là tàn dư từ thời Thời Khai, khi người Hồi Giáo bắt đầu là một rợ. Chúng tôi thấy cái nhìn đó trong rất nhiều phim ảnh và chương trình truyền hình ăn khách thời nay. Khi người Hồi Giáo xuất hiện, bao giờ họ cũng là những tên khốn khiếp”.

Nhưng các con số thực tế thế nào? Há không đúng là 90% các cuộc chiến tranh ngày nay liên quan tới các nước Hồi Giáo đó sao?

Ông gật đầu. “Đúng, tôi nghĩ con số này chính xác, nhưng mọi cuộc tranh chấp phải được nhìn riêng rẽ mới có thể phán đoán thế nào nó xảy ra. Tuy nhiên, có nhiều lý do. Thứ nhất, nhiều người Hồi Giáo từng sống dưới ách thực cai của những nhà đức tài tàn bạo và thối nát, mà thực sự những nhà đức tài này do các quốc gia Tây Phương đứng lên và duy trì. Họ chiến đấu để tự vệ và phóng mình khỏi những tình huống này, giống như những nhà cách mạng trong lịch sử thế giới. Thứ hai, một số các quốc gia này chủ yếu được khuyến khích cai trị của Tây Phương gần đây thôi. Thành thực tự nhiên phải xảy ra một thời kỳ bất ổn lâu dài trước khi các quốc gia này có thể đứng vững. Chúng tôi cũng thấy hiện tượng này xảy ra trong lịch sử Tây Phương. Thứ ba, nhiều người Hồi Giáo tin rằng các quốc gia khác trên thế giới đã lãng quên sự phẫn nộ của họ quá lâu rồi. Không đi đâu gì họ làm được coi là có kết quả, thành thực một số người Hồi Giáo, vì quá thất vọng, đã phải sử dụng bạo lực để tranh vũ trang”.

Lúc này, Safi mở lời lên tiếng: “Nhưng đa số người Hồi Giáo không bạo động. Đa số vẫn đứng lên chống lại các bất công để vì họ một cách hoà bình. Hàng nghìn người Hồi Giáo đang chết

trong các nhà tù chỉ vì họ không chịu chấp nhận súng. Một thì u sẽ quay qua để u tranh vũ trang, chỉ vì tuy t v ng. Nhưng đó chỉ là một thì u sẽ mà ai cũng th y”.

Barzinji đ ng ý. “Ng i H i Giáo cũng b bách h i và sát h i”. Ông bi t đ u đó b ng chính kinh nghiệm đau đ n c a b n thân. Là ng i Kurd, ông t ng tr n kh i Iraq tr c khi Saddam Hussein lên c m quy n và đ a ra chính sách sát h i hàng lo t dân t c ông. Hàng nghìn đ ng bào ông ch t đ i tay Hussein.

Nh ng n u H i Giáo yêu chu ng hòa bình, thì ph i gi i thích ra sao hi n t ng quá nhi u nhóm trên kh p th gi i đang thi hành b o l c đ i lá c jihad, hay thánh chi n?

Safi l c đ u. “Đi u đ u tiên ông nên hi u là jihad không có nghĩa thánh chi n. Thánh chi n là m t quan ni m c a th p t chinh Tây Ph ng, chỉ không ph i c a ng i H i Giáo. Jihad chân th c không bao gi đ c thi hành v i ý đ nh bu c ng i khác ph i theo H i Giáo. Đi u y b nghiêm c m. Jihad nghĩa là ‘g ng h t s c’. Jihad có 4 trình đ : th nh t, t ch và t khu t ph c; th hai, b o v và có trách ni m đ i v i gia đình và xã h i; th ba, đ i tho i và tranh lu n; sau cùng, và là bi n pháp chót, m i là đ u tranh th lý. Nh ng m t l n n a, jihad th lý chỉ đ c s đ ng đ t v và b o v ng i b áp b c. Không bao gi đ c s đ ng nó đ ph c v t l i. T t nh t, có th mô t jihad nh cu c chi n tranh chính đáng (just war), chỉ đ c thi hành khi m i đ i u khác th t b i mà thôi”.

Đi u y tôi th y hoàn toàn nh t quán v i đ i u tôi đ c đ c trong Kinh Kô-răng. Nh ng câu h i n n t ng v n còn đó: ai quy t đ nh đ c y u t t o ra vi c t v ? Dù sao, Kinh Kô-răng cũng t ng ng h chi n tranh toàn đ n ch ng l i l c l ng áp ch , v i m c đích lo i tr hay hoàn toàn khu t ph c k đe đ a. Đi u này xem ra r t h p lý, không khác bao nhiêu so v i lý thuy t chi n tranh chính đáng c a Giáo H i Công Giáo. Nh ng trong H i Giáo, th m quy n nào có th đ t khoát nh n đ ng đ c k áp b c? Ai là ng i có quy n l c l i các đ ki n c a Kinh Kô-răng r i đ th m quy n tuyên b : “Lý do này chính đáng. Cu c chi n này chính đáng”?

Barzinji gi ng gi i: “Trong H i Giáo lúc này đây đang có cu c kh ng ho ng v tính h p pháp (legitimacy). Th i bu i bình th ng, nhà n c H i Giáo h p pháp có ni m v th c hi n vi c xác quy t y. V n đ là th i nay không ph i là th i bình th ng. Ph n l n ng i H i Giáo đang ph i s ng đ i các ch đ th i nát. Đ i m t ng i dân, các chính ph này không có tính h p pháp, nên không đ c tin c y trong vai trò lãnh đ o trung th c. Do đó, các nhóm bên l m i n i đ y và l i cu ng i theo. K t c c chúng n m đ c quy n hành, th quy n hành mà bình th ng ra chúng không th n m đ c”.

Những ngày trong thời buổi bình thường, nếu hai nhà nước hợp pháp Hồi Giáo bắt đầu ng v i nhau v i i gi i thích Kinh Kôrăng liên quan t i m t cu c tranh chấp nào đó thì sao? Nếu m t nhà nước s d ng đ n jihad vũ trang còn nhà nước kia không s d ng, thì sao? Ai quy t đ nh ai đúng?

Barzinji ng ng i trên gh . “Trong Hồi Giáo, không có ai t ng đ ng v i giáo hoàng. Không h có m t th m quy n t i h u duy nh t. Khi x y ra b t đ ng, các h c gi có t cách v Kinh Kôrăng s tranh luận v chúng m t cách hoà bình. Sau m t th i gian, th nào cũng có m t lu n chấp m nh h n, nhi u thuy t ph c h n xu t hi n và đ c đa s chấp nh n. Trong nh ng th i buổi bình thường, đó là cách gi i quy t”.

Hai giáo sĩ Hồi Giáo

Tôi lái xe đ n Trung Tâm Hồi Giáo ở Washington, D.C., tr c buổi c u nguy n gi a tr a ngày Th Sáu. T nh ng khu phố chung quanh, ng i Hồi Giáo cúi đ u nhanh nh n b c v phía ng i đ n th xây b ng đá tr ng. Tôi mau m n v t qua ti n đình, c i b đôi gi y, r i b c h n vào trong m t căn phòng ng p ánh sáng. Bên trong, có kho ng 200 ng i đàn ông t h p. Kho ng 100 ng i n a đang đ n sau tôi.

Tôi ch n ch ở phía sau có th đ ng t a t ng, c g ng đ ng đ ai bi t mình là nhà báo. Những khi th y nhi u ng i l m lét nhìn mình, tôi hi u là c g ng c a mình không thành công l m.

Sau m t lúc c u nguy n và kh n c u, đ c s ph h a c a nhi u ca khúc du đ ng do m t ng i đàn ông phía tr c ch x ng, đám đông hoàn toàn im l ng. Trong t cách đ ng đ u ng i đ n, v giáo sĩ (imam) leo lên m t chi c b c b ng g s i đánh bóng, đ t t i m t góc g n nh b m t chi c c t b ng đá hoa c ng che m t. Ng i th ph ng ng i ngay trên sàn, ng i ng i ch m h m, ng i ng i theo ki u n Đ , ng i, nh tôi, d a vào t ng hay vào c t. V i m t cái g t chào ng n ng i, v giáo sĩ b t đ u bài gi ng c a mình.

“Ng i Hồi Giáo có th gieo s thi n và s ác. Nếu gieo s thi n, h s đ c t ng th ng thiên đàng. Những n u gieo s ác, h s kh n đ n trong Ngày Phán Xét... C vũ s ác trong xã h i

Trăng li m và súng ng

Tác Giả: Vũ Văn An

Thứ Bảy, 10 Tháng 9 Năm 2011 06:07

---

là m t cái t i. H i Giáo t t lành, nên ng i H i Giáo ph i c vũ s thi n". Ông b o: ng i H i Giáo ph i là tác nhân c a công lý và hòa bình đ i v i nhau, đ i v i c m i ng i trên th gi i n a.

Khi bu i c u nguy n ch m d t, tôi tha th n cu c b d c theo con ph , băng qua c t c Hoa K tung bay tr c trung tâm, t i m t cu c t t p c u nguy n "đ i th ". T i đó, ngay trên hè ph , m t v giáo sĩ khác v n đ đen đang ng i v i m t nhóm ch ng 20 ng i đàn ông ng i trên n m v i chăm chú i ng nghe. S đ i p c a v giáo sĩ này có h i khác.

"Hi p Chúng Qu c ph i ăn năn v cu c t m máu t i Afghanistan", v giáo sĩ nói nh hét vào chi c micro c m tay. "H ph i ăn năn v i Allah và xin m i ng i b h làm h i tha th . N u không, chi n tranh s lan kh p đ a c u, và Hi p Chúng Qu c s b i a thiêu r i. Chi n tranh s đ c tr đũa b ng chi n tranh".

Tôi h i ng i đàn ông đ ng c nh tôi t i sao nh ng ng i H i Giáo này i t h p nhau ngoài đ ng mà không vào đ n th c u nguy n. Ông ta m m c i "Đây là m t i ph n kháng, m t s đ i p khác h n". Ông ta nháy m t v i tôi. "Nh ng đáng nghe i m".

Th là ch cách nhau không đ y 100 yards, tôi g p hai v giáo sĩ v i hai s đ i p khác nhau. Tuy cùng t m t sách. Và không ai b o tôi quan đ i m nào đúng.

Không ng i gi i thích

T i tâm đ i m c a H i Giáo, qu đang có m t cu c kh ng ho ng v th m quy n. Qu th c, nh tôi v n tin, Kinh Kô răng đúng là Kinh c vũ hòa bình b ng công lý. Đ c Giáo Hoàng cũng nói th khi ngài thăm đ n th Umayyad t i Đ t Thánh h i n . Nh th , v n đ không ph i là Kinh Kô răng mà là nh ng ng i t do bóp méo nó. Vì không có m t ai đ gi i thích sách m t cách có th m quy n, nên b t c lãn t lôi cu n nào cũng có th i m đ ng nó đ bi n minh cho lòng thù h n cá nhân c a mình. K t qu đáng bu n ai cũng th y: L nh truy n không đ c làm h i th ng dân c a Kô răng đã không đ c ai i u tâm; i nh c m t t c a nó đã đ c nh ng ng i t sát b ng bom gi i thích theo ý mình; i kêu g i t do th ph ng c a nó đã b nhi u nhà n c H i Giáo g t qua m t bên; m nh i nh c a nó đòi ph i đ ng lên bên v c k b áp b c đã b nh ng ng i quá nhát đ m làm ng không ch u lên ti ng ch ng i các cu c bách h i nh ng ng i không theo H i Giáo. H i Giáo có Kinh Kô răng nh ng Kinh Kô răng không có ng i gi i

thích.

Tình thế thế này cũng đang hiện hữu trong Kitô Giáo Thế Phận, nơi các hậu duệ của Phe Cổ Cách đang tiếp xúc nhau quanh lưỡi gươm sola scriptura (chỉ có Thánh Kinh). Nhưng rồi mỗi hai phái Thế Phận đọc Thánh Kinh một cách, không hề có ngôn ngữ gì thích có uy thế. Nhưng sao không thấy những ngôn ngữ Thế Phận bên ngoài cài bom quanh thế giới xông vào các trung tâm buôn bán đông ngôn ngữ?

Câu trả lời hiện sẽ đem ta trả lời với những quan niệm khác nhau về công lý. Trong Hồi Giáo, theo mô thức Cựu Ước, ngôn ngữ tôn giáo có thể bị tiêu diệt một cách công chính. Trong Kitô Giáo, theo lý thuyết chiến tranh chính đáng, ngôn ngữ tôn giáo phải bị đẩy lui, những phải xông tiếp với cuộc tôn giáo.

Xét đến cùng, bạo lực do những nhóm Hồi Giáo bên ngoài thế giới hiện có hai nguỵ ngữ: thế nhất, là truy cập của Kôrăng đòi phải đánh kẻ áp bức, thế hai, thì ưu tiên nói duy nhất những di sản ai là kẻ áp bức. Không có tiếng nói có thẩm quyền đó, bất cứ nhóm nào, bất cứ dân tộc nào, bất cứ quốc gia nào, cũng có thể bị coi là kẻ áp bức bởi những ngôn ngữ có cảm thức mình bị áp bức. Kết quả thế này là thảm máu.

Quan điểm về Hồi Giáo mà Barzinji và Safi cố vẽ, một quan điểm được phần đông ngôn ngữ Hồi Giáo tiếp nhận, rất khác với quan điểm của phe Hồi Giáo quá khích. Thế này, trong cuốn sách nói về tiếng của ông tựa là Peace and the Limits of War: Transcending Classical Conceptions of Jihad, Safi đã đưa ra để chứng minh rằng những lời nói thích sai lệch của phe quá khích đi với Kinh Kôrăng.

Trong thời buổi bình thường, luận điểm của ông chắc chắn được nhiều ngôn ngữ tin theo. Cam kết của Barzinji và Safi về lòng khoan dung đi với mỗi ngôn ngữ chắc chắn sẽ tiếp nhận lưỡi gươm solo scriptura. Và Hồi Giáo mà họ biết, họ yêu kính và sống theo, cùng, sẽ được nhìn nhận là tôn giáo của hòa bình.

Trong thời buổi bình thường.

Trăng lưỡi liềm và súng ống

Tác Giả: Vũ Văn An

Thứ Bảy, 10 Tháng 9 Năm 2011 06:07

Theo Brian Saint-Paul, chä bút tß Crisis, Crescent and The Gun. bßn phß bißn tß i www.catholicculture.org